

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่รีบเร่งพัฒนาในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็น เศรษฐกิจ การเมือง หรือสังคม การที่จะสามารถพัฒนาประเทศให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาคน เพราะว่าคนเป็นกำลังสำคัญขั้นมูลฐานที่จะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา และเครื่องมือสำคัญที่ทุกประเทศในโลก ยอมรับว่ามีประสิทธิภาพมากที่สุดที่จะพัฒนาคนก็คือ "การศึกษา" เพราะการศึกษาจะช่วยพัฒนาความเป็นคน และกำลังคนให้แก่ประเทศ เพื่อที่จะได้ไปพัฒนาประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรือง และมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมในอนาคต ดังที่ อุทัย บุญประเสริฐ (2529) กล่าวไว้ว่า "การศึกษาเป็นเรื่องของการพัฒนาคน และทรัพยากรมนุษย์ของแต่ละสังคมโดยตรง และดูเหมือนว่าในขณะนี้จะยังไม่อาจค้นหาเครื่องมืออื่นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้ดีไปกว่าการศึกษา" ดังนั้น การที่รัฐจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน จึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่ง

Jean Thomas (1968) กล่าวว่า ในด้านการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะทาง ด้านเศรษฐกิจหรือสังคม ซึ่งจะส่งผลสะท้อนไปถึงเสถียรภาพของประเทศ การศึกษามีส่วนร่วมรับผิดชอบเป็นอย่างยิ่ง เพราะกำลังคนที่เรานำมาใช้เพื่อการพัฒนาประเทศนั้น ย่อมเป็นผลผลิตทางการศึกษา ถ้าการศึกษาผลิตกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถและมีประสิทธิภาพในการทำงานแล้ว การพัฒนาประเทศก็จะเป็นผลดี และเสถียรภาพของประเทศก็ย่อมมั่นคงตามไปด้วย แต่ถ้าวางคนที่ไม่มีความรู้ความสามารถ และมีประสิทธิภาพในการทำงานต่ำ ผลที่เกิดขึ้นก็จะเป็นไปในทางตรงกันข้าม ดังนั้น การให้การศึกษาคือแก่พลเมือง จึงถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่ทุกประเทศต้องคำนึงถึง และถือกันว่าไม่มีสิ่งใดจำเป็นสำหรับประเทศชาติยิ่งไปกว่าการศึกษาคือ

การจัดการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบัน ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520 ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา ระดับการศึกษาที่มีความสำคัญมากที่สุดคือระดับประถมศึกษา เพราะเหตุว่าเป็นการศึกษาระดับเดียวเท่านั้นที่ประชาชนส่วนใหญ่ หรืออาจพูดได้ว่าประชาชนทุกคนมีโอกาสเข้ารับการศึกษาระดับพื้นฐานนี้ และการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานและให้คงสภาพอ่านออกเขียนได้ มีความสามารถประกอบอาชีพตามสมควรแก่วัยและความสามารถได้ และสามารถดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2523) อันเป็นแนวทางที่จะทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เป็นคนที่มีความรู้ความสามารถที่จะพัฒนาตนเองและประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงพอสรุปได้ว่าโรงเรียนประถมศึกษามีบทบาทสำคัญที่สุดต่อการพัฒนากำลังคนส่วนใหญ่ของประเทศ (ธีระวุฒิ เจริญราษฎร์, 2524)

การบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา มีอิทธิพลอย่างมากต่อการศึกษานักเรียน แต่การบริหารจะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหารหลายสายงานบริหารและหลายระดับด้วยกัน เช่น ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อันได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งจะเป็นผู้มีภาระหน้าที่ในการบริหารโรงเรียน มีความใกล้ชิดกับครูและนักเรียนประถมศึกษามากที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจึงเป็นตัวจักรที่สำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวลงได้ ดังที่ พันธ์ หันนาคินทร์ (2513) กล่าวว่า "คุณภาพการสอน ความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียน ขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารงานของครูใหญ่" ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในเรื่องการบริหารการศึกษา เพราะถือว่าเป็นหัวหน้าหน่วยบริหารที่เล็กที่สุดในการจัดการศึกษา นโยบายต่าง ๆ หลักสูตร ความมุ่งหมายของการศึกษาหรือวิธีสอนต่าง ๆ นั้น โรงเรียนจะนำไปใช้หรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียนทั้งสิ้น ถ้าผู้บริหารโรงเรียนไม่เข้าใจหน้าที่ของตน ไม่ดำเนินนโยบายให้ถูกต้องแล้ว นโยบายต่าง ๆ ก็ไม่เป็นไป

ตามความมุ่งหมายหรือประสพกับผลสำเร็จ (สมาน แสงมลิ, 2513) จึงอาจกล่าวได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เป็นผู้มี ความสำคัญสูงสุดในการบริหารการศึกษาของ ประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทย ซึ่งมีประชากรเป็นส่วนใหญ่ที่ได้มีโอกาส ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศผ่านการ ศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาเพียงอย่างเดียว ถ้าโรงเรียนประถมศึกษาขาด ประสิทธิภาพ ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศก็จะขาดประสิทธิภาพตามไปด้วย และ บุคคลที่เป็นตัวจักรสำคัญในการบริหารงานโรงเรียนให้ดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายนั้นคือ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน (ภิญโญ สาธร, 2516)

องค์การทุกรูปแบบย่อมต้องการผู้นำ ผู้นำเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการบริหาร งาน เพราะผู้นำเป็นสัญลักษณ์และเป็นจุดรวมแห่งพลังของสมาชิกในองค์การ ความ สามารถและลักษณะของผู้นำมีส่วนสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประสิทธิผลและประสิทธิภาพของ องค์การ (สงวน สุทธิเลิศอรุณ, 2529) และ อุทัย หิรัญโท (2515) ก็กล่าว เน้นถึงความสำคัญของผู้นำว่า ในปัจจุบันการบริหารงานของทุกองค์การจำเป็นต้องมีการ กระทบกระทั่งกัน และกติกตอประสานงานกันอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นองค์การขนาดใหญ่หรือ เล็กสักเท่าใด องค์การต่าง ๆ มีแนวโน้มที่จะขยายเติบโตอย่างไม่หยุดยั้ง ความเป็น ผู้นำหรือความเป็นหัวหน้าคนของผู้บริหารองค์การ เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องนำมาใช้ เพื่อ ชักจูงบุคคลให้เข้ามาร่วมมือกันทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อวัตถุประสงค์ร่วมกัน อุบล หุวะนันท์ (2514) กล่าวว่า ผู้นำในการบริหารการศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความ เข้าใจซาบซึ้งในลักษณะและปรัชญาของการศึกษา ทั้งจะต้องใช้วิธีดำเนินการให้ สอดคล้องกับการปกครองของคนด้วย เช่น ในประเทศที่มีการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย ผู้นำในการบริหารการศึกษาก็ย่อมจะใช้วิธีดำเนินการร่วมปรึกษาหารือ กับผู้ที่ทำงานร่วมด้วย หรือให้รวมความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกสาขา ก็จะ ทำให้งานบริหารนั้นสะดวกสบายและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่าผู้นำจะต้องเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการนำหมู่คณะไปสู่ ความสำเร็จตามเป้าหมาย เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารงานต่าง ๆ เป็น บุคคลที่สามารถจะช่วยเชื่อมโยงประสานความคิดเห็นและพฤติกรรมต่าง ๆ ของกลุ่ม ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียน จึงเป็นหัวใจสำคัญต่อความสำเร็จหรือ

ความล้มเหลวในการบริหารโรงเรียน โรงเรียนที่มีผู้บริหารที่ดี ถึงพร้อมด้วยคุณลักษณะภาวะผู้นำ และมีพฤติกรรมภาวะผู้นำที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับสถานการณ์ ย่อมเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้า บรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ (สุรภิกข์ กิตติดิระพงษ์, 2528)

การศึกษาพฤติกรรมของผู้นำ จะเป็นเครื่องนำทางให้ผู้บริหารมองเห็นพฤติกรรมของผู้นำ ซึ่งมีหลายรูปแบบ และยังทำให้มองเห็นลักษณะการดำเนินงานภายในองค์กรได้เป็นอย่างดี สิ่งเหล่านี้เป็นประโยชน์ยิ่งสำหรับผู้บริหารในอันที่จะนำเอาความรู้ต่าง ๆ เหล่านี้มาประยุกต์ใช้ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและนำมาซึ่งผลสำเร็จในการบริหารที่สุด

พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีผลต่อกลุ่มและสมาชิกแต่ละคนในโรงเรียน พฤติกรรมที่ดีและเหมาะสมจะส่งผลให้ผู้ร่วมงานพึงพอใจ และทำให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ สำเร็จผล ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนจะดีหรือไม่เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับอิทธิพลของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งถือว่าเป็นผู้บังคับบัญชาของครูและเป็นผู้นำของโรงเรียน

ในปัจจุบันผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นสตรีกำลังเริ่มมีบทบาทในการบริหารการศึกษามากขึ้น ถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะยังมีจำนวนน้อยอยู่ก็ตาม แต่ก็แนวโน้มว่าต่อไปจะมีผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นสตรีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ รุ่ง แก้วแดง (2532) กล่าวว่า สตรีมีบทบาทในการบริหารการศึกษามากกว่าชาย โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีผู้อำนวยการเป็นหญิงจะมีการเอาใจใส่ดูแลมากกว่าโรงเรียนที่มีผู้อำนวยการเป็นชาย และผู้บริหารหญิงยังเอาใจใส่ดูแลเรื่องการเงินเป็นอย่างดี ไม่ใช่จ่ายฟุ่มเฟือย ซึ่งตรงกันข้ามกับผู้บริหารชาย อย่างเช่นในโรงเรียนรัฐบาลคำว่ารุ่งการศึกษาของโรงเรียนที่มีผู้บริหารเป็นหญิง จะเหลือจ่ายมากกว่าโรงเรียนที่มีผู้บริหารเป็นชาย อย่างไรก็ตาม สตรีก็มีจุดอ่อนในการบริหารงานหลายประการด้วยกัน คือ ไข่มุกกลางไม่เป็น จะเลือกใช้เฉพาะคนสนิท 2 - 3 คนเท่านั้น และยังบริหารงานไม่เป็นระบบ ไม่มีการวางแผนล่วงหน้า และมักจะปฏิเสธเทคโนโลยีใหม่ ๆ

ผู้วิจัยมองเห็นความสำคัญของการศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำของสตรีทางการบริหารการศึกษา เพราะพฤติกรรมทางการบริหารหรือภาวะผู้นำของผู้บริหาร น่าจะมีส่วนสัมพันธ์กับความสำเร็จในการบริหารงาน จึงต้องการศึกษาว่าผู้บริหารสตรีในโรงเรียนประถมศึกษานั้น มีพฤติกรรมภาวะผู้นำเช่นใด ซึ่งจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารสตรีนั้น ๆ มีคุณสมบัติและความเป็นผู้นำในแบบใด

จากการศึกษาทฤษฎี 3 มิติ ของ วิลเลียม เจ.เรคคิน (William J. Reddin, 1970) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำและแบบของผู้นำในทางการบริหาร ทฤษฎีนี้เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนล้วนแต่มีลักษณะความเป็นผู้นำและแบบของผู้นำอยู่ด้วยกันทั้งนั้น จะต่างกันก็เพียงแต่ว่าแบบผู้นำของแต่ละคนไม่เหมือนกัน และลักษณะความเป็นผู้นำมีมากน้อยต่างกัน บางคนอาจจะยึดแบบผู้นำแบบหนึ่งแบบใดตลอดไป แต่บางคนอาจจะเปลี่ยนแบบผู้นำไปตามเวลา สถานการณ์ สิ่งแวดล้อม และตำแหน่งหน้าที่การงานที่รับผิดชอบ

มิติทั้ง 3 ของเรคคินนั้นได้แก่

1. มุ่งงาน หรือ กิจสัมพันธ์ (Task Orientation)
2. สัมพันธภาพ หรือ มิตรสัมพันธ์ (Relation Orientation)
3. ประสิทธิภาพ (Effectiveness)

การศึกษาแบบของผู้นำของไทยตามทฤษฎี 3 มิติของ Reddin ยังมีคนทำการศึกษาและวิจัยอยู่น้อย เท่าที่พบมีดังนี้คือ

ในปี 2522 กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา ได้ศึกษา "แบบบริหารและประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษา"

ในปี 2522 สมเกียรติ ประสิทธิ์วิเชียร ได้ศึกษา "การศึกษาแบบผู้นำในสภาสังคมสงเคราะห์ : การประยุกต์ใช้ทฤษฎี 3 มิติ ของ วิลเลียม เจ.เรคคิน"

ในปี 2526 พิษณา สงวนกล้าจิกต์ ได้ศึกษา "แบบผู้นำของผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทฤษฎีสามมิติของ เรคคิน"

ในปี 2528 สุรภิกค์ กิตติดิระพงษ์ ได้ศึกษา "พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11"

จากการสำรวจงานวิจัยเกี่ยวกับผู้นำตามทฤษฎี 3 มิติ ของ William J. Reddin นี้ ปรากฏว่ามีการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม MSDT (The Management Style Diagnosis Test) ซึ่งสร้างโดย Reddin แต่เป็นการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของประชากรกลุ่มอื่น ซึ่งมีใช้ประชากรที่เป็นผู้บริหารสตรีในโรงเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาเรื่องนี้ตามกรอบทฤษฎี 3 มิติของเรคคิน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาถึงแนวทางในการคัดเลือกและอบรมพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นสตรี ให้มีประสิทธิภาพและมีพฤติกรรมภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ในอนาคตด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีในโรงเรียนประถมศึกษาวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีในโรงเรียนประถมศึกษา ระหว่างกลุ่มผู้นำซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ คือ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และ ผู้อำนวยการโรงเรียน

สมมติฐานการวิจัย

พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียน แยกต่าง

ข้อตกลงเบื้องต้น

พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรี เป็นพฤติกรรมที่วัดได้ด้วยแบบวัดพฤติกรรมผู้นำ (The Management Style Diagnosis Test) ของ William J.Reddin

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เกี่ยวข้องกับเฉพาะ พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่านั้น
2. การศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีในโรงเรียนประถมศึกษา จะยึดกรอบแนวคิดตามทฤษฎี 3 มิติ ของ William J.Reddin

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับภาวะผู้นำของตนเองของผู้บริหารการศึกษาที่เป็นสตรี
2. เป็นข้อมูลหรือแนวทางในการพัฒนาอบรมผู้บริหารสตรี เพื่อให้มีพฤติกรรมภาวะผู้นำที่พึงประสงค์
3. เป็นแนวทางในการสร้างเกณฑ์คัดเลือกผู้ที่จะเป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาต่อไป

คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้อำนาจหน้าที่ในการจัดการ หรืออำนวยการในงานต่าง ๆ ของโรงเรียน อันได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยกาโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนของรัฐที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือรวมทั้งระดับก่อนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

ผู้นำ หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งหรือเลือกตั้ง หรือยกย่อง หรือสร้างตนขึ้นไปเป็นผู้นำในการประสานคนอื่นหรือกลุ่ม ให้ทำคามความตั้งใจของคนหรือกลุ่ม โดยให้คนอื่นเกิดความเลื่อมใสศรัทธา ยอมรับนับถือ ให้ความไว้วางใจ ทั้งสมัครใจร่วมมืออย่างเต็มใจ และงานบรรลุถึงเป้าหมายด้วย

พฤติกรรมภาวะผู้นำ หมายถึง การแสดงออกของผู้นำในการใช้อิทธิพลเหนือคนอื่นหรือกลุ่ม ให้ทำตามความตั้งใจของคนหรือกลุ่ม โดยให้คนอื่นเกิดความเลื่อมใส นับถือ ให้ความไว้วางใจ ทั้งสมัครใจร่วมมืออย่างเต็มที่ และงานบรรลุถึงเป้าหมายด้วย

พฤติกรรมค่านิจสัมพันธ์ หมายถึง การบริหารงานโดยเน้นภารกิจทางงาน ผู้บริหารพยายามทำความเข้าใจกับผู้ร่วมงานเกี่ยวกับการจัดสายงาน การกำหนดบทบาทหน้าที่ และการจูงใจให้ใช้ความพยายามมากขึ้น การแนะนำวิธีการทำงาน พัฒนาตนเอง และผู้ร่วมงานให้มีสมรรถภาพในการทำงาน อำนวยความสะดวก เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ

พฤติกรรมค่านิยมสัมพันธ์ หมายถึง การบริหารงานโดยเน้นสัมพันธภาพ ผู้บริหารพยายามที่จะคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีระหว่างตนเองกับผู้ใต้บังคับบัญชา โดยเปิดช่องทางในการติดต่อสัมพันธ์ให้อย่างเสรี สนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความสามัคคีและความร่วมมือร่วมใจ พยายามขจัดความขัดแย้ง ระมัดระวังเรื่องขวัญและกำลังใจของผู้ร่วมงาน

ประสิทธิผลของการบริหาร หมายถึง ผลสำเร็จในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โดยนำพฤติกรรมการบริหารทั้งค่านิจสัมพันธ์และนิคมสัมพันธ์ของผู้บริหาร มาวิเคราะห์เพื่อชี้ว่า ลักษณะ เช่นใดให้ผลดีมากที่สุดเพียงใด

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง เขตที่แบ่งตามลักษณะภูมิศาสตร์ ซึ่งประกอบไปด้วย จังหวัดต่าง ๆ 17 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อันได้แก่ จังหวัด กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย อุบลราชธานี และ อุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัยโดยสังเขปดังนี้

1. ประชากร

ประชากร ประกอบด้วยผู้บริหารสตรีในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อันได้แก่ ครูใหญ่ 54 คน อาจารย์ใหญ่ 110 คน และผู้อำนวยการโรงเรียน 22 คน รวมทั้งสิ้น 186 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมด ไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดพฤติกรรมผู้นำ MSDT (The Management Style Diagnosis Test) ประกอบด้วยข้อความในเชิง 3 มิติ ที่ William J. Reddin ได้วิเคราะห์รายละเอียดของแต่ละพฤติกรรมนำมาสร้างเป็นคำถาม พร้อมทั้งสร้างตารางวิเคราะห์ลักษณะต่าง ๆ ไว้ 64 ข้อ ซึ่งแปลและเรียบเรียงโดย อุทัย หิรัญโค (2520)

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามบางส่วนไปทางไปรษณีย์ และให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนทางไปรษณีย์ตามที่ผู้วิจัยได้เขียนชื่อที่อยู่และติดตามไปรษณียากรไว้เรียบร้อยแล้ว และแบบสอบถามบางส่วนผู้วิจัยดำเนินการส่งและติดตามรับคืนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ในการจำแนกประชากรตามสถานภาพ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำ ใช้วิธีการทางการวิเคราะห์ของทฤษฎี 3 มิติ ของ William J. Reddin สร้างไว้เป็นรายบุคคล และใช้การแจกแจงความถี่ คำนวณหาค่าร้อยละโดยส่วนรวม และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

4.3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมภาวะผู้นำ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ONE - WAY ANALYSIS OF VARIANCE)

ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมุติฐานการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น ขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และลำดับชั้นในการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ
รายการอ้างอิง

ภาคผนวก